

Zločin granatiranjem Slavonskog Broda

Izveštaji s praćenja rasprave

10. ožujka 2011. godine – obnova postupka: otvaranje glavne rasprave i dokazni postupak

Postupak su pratili: Veselinka Kastratović i Melanija Kopic iz Centra za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka, Nebojša Paunović iz Ureda OESS-a u Zagrebu

Presudom Županijskog suda u Požezi br. K-82/91 od 25. listopada 1993. godine, koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske br. I Kž-157/1994 od 4. svibnja 1995. godine, optuženici Janko Radmanović i Radisav Stojanović proglašeni su krivima za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH i osuđeni oba na kaznu zatvora od po 15 godina.

ŽDO iz Požege podnijelo je Zahtjev za obnovu kaznenog postupka br. KT-72/91 od 11. veljače 2009. godine, sukladno odredbi čl. 504. st. 2. ZKP (NN 152/08). U obrazloženju citiranog zahtjeva ŽDO iz Požege se pozvalo na odredbu čl. 501. st. 1. t. 3 ZKP – „ukazuje da .... postoje činjenice odnosno novi dokazi koji su sami za sebe ili u svezi s prijašnjim dokazima prikladni da prouzroče oslobodjenje navedenih osuđenika ili njihovu osudu po blažem kaznenom zakonu“¹. Nakon spajanja ŽDO iz Požege ŽDO-u u Slavenskom Brodu optužnicu zastupa ŽDO iz Slavenskog Broda.

Obnova postupka je odobrena. Za obnovu postupka nakon spajanja sudova mjesno je nadležan Županijski sud u Slavenskom Brodu.

Predsjednica vijeća otvorila je sudbeno zasjedanje i objavila predmet glavne rasprave, sastav vijeća. Vijeće je sastavljeno od tri suca Županijskog suda u Slavenskom Brodu (čl. 13. st. 2. Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava, NN 175/03). Prema podacima s web stranice Županijskog suda u Slavenskom Brodu sutkinja Jadranka Đaković (predsjednica vijeća) i sudac Mirko Svirčević (član vijeća) suci su Kaznenog odjela, dok je sudac Zlatko Pirc (član vijeća) sudac Građanskog odjela Županijskog suda u Slavenskom Brodu.

Zamjenik ŽDO iz Slavenskog Broda pročitao je izmijenjenu optužnicu sada br. K-DO-8/10.

Branitelji oba optuženika izjasnili su se da se njihovi branjenici ne smatraju krivima za kazneno djelo koje im se optuženicom stavlja na teret.

Dokazni postupak

Svjedok Frano Pipolović

U kritično vrijeme svjedok je bio na čelu Izvršnog vijeća općine Slavenski Brod i po tom osnovi na čelu Kriznoga štaba općine Slavenski Brod. Koordinirao je pripremanje za obranu Slavenskog Broda. Suradivao je sa Vladom RH i MUP RH, koje je bilo dobro organizirano, dok su najveći problemi bili sa MORH-om, jer je ono bilo tek u začetku. Naredbom Predsjednika blokirane su vojarne bivše JNA, spriječeno je snabdijevanje vodom, energentima, strujom, PTT veze, bivša JNA bila je proglašena neprijateljskom vojskom. Oko i u blizini vojarnje „došlo je do jedne vrste psihološkog rata u cilju mirnog razrješenja situacije, a konkretno kod nas napravljeno je tako da se na zgradi tadašnje Skupštine općine, sada zgradi Županije, koja je bliže vojarni, čitaju poruke s

¹ Zahtjev za obnovu kaznenog postupka ŽDO iz Požege br. KT-72/91 od 11. veljače 2009. godine, str. 2, odlomak 6, redak 6 – 8

Hrvatskog radija, stavovi Vlade njezina predsjednika Franje Gregorića, kojim su pozivana vojska i časnici da se mirno predaju i da će nakon izvršene identifikacije uz nazočnost predstavnika Crvenog križa moći otići kućama odnosno prići sastavu Zbora narodne garde².

Svjedok je rekao da ga je dana 15. rujna 1991. godine nazvao portir iz zgrade Općine. Kada je tamo došao našao je dopis Komande garnizona u Slavonskom Brodu (čiji sadržaj je svjedok pročitao na ovoj raspravi). Rekao je da je na njega vršen pritisak od nekih suradnika da i u Slavonskom Brodu riješe situaciju s vojarnom kako je to bilo riješeno u nekim gradovima u RH. Pozvao je članove Kriznog štaba na žuran sastanak. Odlučili su da odgovore jednim dopisom koji je svjedok napisao. U dopisu je bivšu JNA pozvao na mirnu predaju u roku od pola sata. Nitko od nazočnih članova Kriznog štaba nije razmišljao da bi moglo doći do oružanog sukoba niti je bilo takve naredbe (svjedok je pročitao dopis Kriznoga štaba u Slavonskom Brodu). Dopis je upućen u vojarnu, a svjedok je otišao sa dr. Meterom i Ivom Perićem na područje Bukovlja, gdje je bilo skladište oružja TO. Komandir straže bivše JNA Predrag Cvijetić omogućio im je da uđu u skladište, gdje su osjetili miris nafte. Utvrdili su da su oružje i municija bili poliveni naftom, vidjeli su razvučeni štapin. Negdje oko 18,30 ili 19,00 sati iz smjera Grada čula se pucnjava, koja je trajala do 23,00 sata.

U skladište u Bukovlju svjedok je ušao ponovo nakon desetak dana. Tu je našao jednu bilježnicu za koju je, nakon što je pregledao njezin sadržaj, utvrdio da se radi o Dnevniku straže, gdje je pronašao naredbu „iz koje proizlazi da je tadašnji kapetan I klase Radisav Stojanović dana 14. rujna 1991. godine naložio da se otvore sva skladišta i pripreme za miniranje i paljenje“³ (svjedok je u spis predao preslik stranice Dnevnika straže s rečenom naredbom).

Svjedok je rekao da se iz zatečene dokumentacije vidjelo da je „po ulozi dominirao Radisav Stojanović, dok se ne spominje u tom smislu njegov zamjenik Janko Radmanović“⁴. Zapovjednik garnizona bio je Momir Zec koji je prije ovih događanja napustio vojarnu.

Dana 15. rujna 1991. godine dr. Meter je stupio u kontakt sa Jankom Radmanovićem, pregovarali su o predaji, no, optuženik nije želio pristati na predaju. Sutradan dopodne kontakt nije uspostavljen i tek poslije podne optuženik je pristao na predaju vojarne.

Svjedok je sa Ivom Petrićem i Zdravkom Sočkovićem došao do robne kuće „Vesna“. Tada je vidio kako izgleda taj dio grada, Gradska knjižnica je gorjela (knjižnica se nalazila u zgradi Doma Ivane Brlić Mažuranić), pred tadašnjom Skupštinom općine su gorjeli automobili, zadnji dio robne kuće je bio razvaljen, stanovi u neboderu iza robne kuće su gorjeli, bilo je „jedno apokaliptično stanje“⁵. Tijekom večeri bila je organizirana identifikacija vojnika u podrumu robne kuće, tu su bili predstavnici Crvenog križa. Vojnici su dobili civilnu odjeću, napuštali su grad.

U trenutku predaje ispred vojnika je išao osuđenik Radisav Stojanović. Osuđenik Janko Radmanović nije izašao sa vojnicima. Stoga je svjedok zajedno sa Ivom Petrićem i Zdravkom Sočkovićem krenuo u vojarnu. U blizini portirnice pored svjedoke glave je proletio hitac iz snajpera, nakon čega su oni „zalegli“. Svjedok je kod sebe imao tek tada proizvedeno hrvatsko oružje tzv. „Šokac“, čija cijev je bila toliko široka da se metak popriječio, stoga je oružje bilo neupotrebljivo. Svjedok je rekao da je pojasnio kakvo je oružje imao jer je bilo priče da je on oružje uperio u vojsku. Pored ulaza u vojarnu zatekli su bestrzajni top usmjeren prema gradu. Opt. Janka Radmanovića su zatekli s manjom grupom vojnika.

U garnizonu u Slavonskom Brodu je bilo oko 120 vojnika i 20 – 30 starješina. Predalo se 90 vojnika, koji su nakon što su popisani napustili grad. Starješine su privedeni u policiju i poslije su odvedeni u pritvor u Požegi. Svjedoku je poznato da je prije kritičnog događaja bilo bježanja iz vojarne.

² Zapisnik s glavne rasprave od 10. ožujka 2011. godine, str. 2, odjeljak 7, redak 10 – 15

³ Zapisnik s glavne rasprave od 10. ožujka 2011. godine, str. 3, odjeljak 2, redak 9 – 10

⁴ Zapisnik s glavne rasprave od 10. ožujka 2011. godine, str. 3, odjeljak 2, redak 21 – 22

⁵ Zapisnik s glavne rasprave od 10. ožujka 2011. godine, str. 3, odjeljak 7, redak 32

Svjedok je rekao da su iz razgovora sa vojnicima koji su se predali saznali da je osuđenik Radisav Stojanović „bio četnik kome je rasla brada unutra, dakle bio je nacionalno obojen i nije bio kao profesionalni vojnik tadašnje JNA nego se priklanjao onim snagama te vojske koje su kasnije se raspale“⁶. Rekao je da je optuženik bio osoran i bahat. Svjedok je rekao da su saznali da je dana 16. rujna 1991. godine u 9.00 sati smijenjen Janko Radmanović s mjesta zapovjednika.

Svjedok je rekao da su iz bilješki koje su našli nakon predaje pripadnika bivše JNA zaključili da su pripreme za ratnu opciju od strane bivše JNA planirane puno prije.

Krizni štab u Slavonskom Brodu ustrojen je dana 28. srpnja 1991. godine. Svjedok se svaka dva do tri dana sastajao sa Jankom Radmanovićem, razgovarali su. U tim kontaktima svjedok je želio da optuženik stekne povjerenje u njega. Optuženik mu je ponekad djelovao preplašeno i to stoga što je, po svjedokovoj procjeni, znao da će prevladati ratna opcija i kao vojnik je znao kakve posljedice toga slijede. Svjedok je rekao: „Moja je procjena da je Radmanović kada je saznao da će doći do vojne opcije na neki način bio žrtvovan, a da je pravi i glavni krivac Radisav Stojanović“⁷.

Na upit braniteljice osuđenika Janka Radmanovića, svjedok je rekao da optuženik nije bio nacionalistički nastrojen, volio je Slavonski Brod, optuženik je rođen u Hrvatskoj Kostajnici, zajedno s vojskom je sudjelovao u izgradnji vodovoda u Dubočcu, uređenja nogometnog igrališta. Svjedok je rekao: „U njemu nisam vidio ništa loše, da tako kažem bio je zdrav normalan čovjek. Što se tiče njegove profesionalnosti mogu reći da je bilo teško biti profesionalan, obzirom na situaciju koja je vlada i različite opcije. Po meni je bio human čovjek, misli da se u svojim odlukama i lomio i doveden je u situaciju da zapovijeda, nakon što su se da tako kažem izvukli glavni igrači“⁸. Svjedok se prisjetio da ga je optuženik posjetio nakon što je svjedok doživio prometnu nesreću u kojoj je poginuo njegov vozač a svjedok bio povrijeđen. Svjedok je dodao: „Želim isto ukazati koliko je pozitivno učinio komandir straže Cvijetić, koji je inače rođen u Podravskoj Slatini, sada je aktivni vojnik, predajom skladišta oružja jer da je kojim slučajem došlo do aktiviranja i eksplozije sela Bukovlje i Vranovci bili bi srušeni sa zemljom. Mislim da je taj čovjek zaslužio nagradu grada Broda“⁹. Svjedok nije kontaktirao sa Jankom Radmanovićem, ali je čuo da je po povratku optuženika u Srbiju imao dosta neugodnosti, nešto slično kao general Trifunović.

Svjedoku je predložen sadržaj podneska Janka Radmanovića, pokazana mu je fotografija kako drži oružje. Svjedok je rekao da se radi o slici koju je on kasnije vidio, bila je objavljena u lokalnom časopisu, ali je u međuvremenu nekako prenijeta u Srbiju. Smatra da je odlazak po optuženika u vojarnu bio sretan ishod za Janka Radmanovića imajući u vidu psihozu koja je tada vladala u gradu koji je bio zapaljen, granatiran, s puno uništenja na imovini, povrijeđenih ljudi. U gradu je bilo puno ljudi koji su imali svoje oružje i koji nisu bili organizirani u postrojbe. Stoga misli da je dobro što su išli po optuženika da ga netko ne bi ubio.

Svjedok je rekao da je Slavonski Brod bio tučen minobacačkim granatama 60, 80 i 120 mm. Gađano je područje grada, okolice, za koju su neprijatelji očito misli da su u okolici smještene hrvatske snage. U blizini vojarnje bivše JNA stradale su koncertna dvorana „Ivana Brlić Mažuranić“, robna kuća „Vesna“, neboder kraj robne kuće, i to je stradalo djelovanjem iz vojarnje. Iz daljine su gađani naselje Mikrorajon, gradsko groblje, nogometno igralište kraj Save.

Zamjenik ŽDO iz Slavanskog Broda ostao je kod prijedloga za neposredno ispitivanja svjedoka dr. Jozeta Metera.

⁶ Zapisnik s glavne rasprave od 10. ožujka 2011. godine, str. 4, odjeljak 2, redak 2 -4

⁷ Zapisnik s glavne rasprave od 10. ožujka 2011. godine, str. 4, odjeljak 5, redak 12 – 14

⁸ Zapisnik s glavne rasprave od 10. ožujka 2011. godine, str. 5, odjeljak 5, redak 4 – 8

⁹ Zapisnik s glavne rasprave od 10. ožujka 2011. godine, str. 5, odjeljak 7, redak 13 i 14, te str. 6, odjeljak 1, redak 1 i 2

Branitelji oba osuđenika predložili su balističko vještačenje, neposredno ispitivanje oštećenika. Braniteljica osuđenog Janka Radmanovića predala je u spis preslike izjava dviju osoba dostavljenih od osuđenika. Predložila je da se te izjave pročitaju bez pozivanja svjedoka.

Zamjenik ŽDO iz Slavenskog Broda protivi se balističkom vještačenju, jer je evidentno da je u vojarni bilo teškog naoružanja, a po položaju oštećenja na zgradama vidljivo je da su oštećene iz vojarne.

Nakon vijećanja **Vijeće** je donijelo *Rješenje* kojim je usvojilo prijedlog za neposrednim ispitivanjem svjedoka dr. Joze Metera. O ostalim dokaznim prijedlozima odlučit će se tijekom postupka.

Novo ročište za glavnu raspravu zakazano je za dan **5. svibnja 2011. godine u 9.00 sati.**

05. svibnja 2011. g. – nastavak dokaznog postupka

Izveštava: Martina Klekar - Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prati i: Nebojša Paunović – Ured OEES-a u Zagrebu

Na današnjem ročištu kao svjedok je ispitan Joso Meter, nakon čega su čitani materijalni dokazi. Na ročište nisu pristupili oštećena Marija Kovačević, koja je ispričala svoj nedolazak uslijed bolesti, oštećena Marica Miloš, za koju je dostava poziva vraćena s naznakom da je odselila, te oštećeni Konstantin Bašić, koji je odselio i nalazi se u Republici Srbiji na nepoznatoj adresi.

Svjedok JOZO METER

U kritično vrijeme bio je predsjednik Ratnog predsjedništva, a ujedno i dopredsjednik Kriznog štaba. Nakon događaja na Plitvicama i pogibije Josipa Jovića te masakra hrvatskih policajaca u Borovu Selu, i Slavonski Brod je drugačije počeo funkcionirati. Na sjednici Skupštine Općine proglašeno je ratno stanje te je prestala funkcija Skupštine i imenovano je Ratno predsjedništvo. Odlučili su se na miniranje mosta preko rijeke Save, kako bi spriječili dolazak teškog naoružanja i rezervista iz Bosanskog Broda, te su jasno dali do znanja zapovjedništvu tadašnjeg garnizona da neće dopustiti ulazak ni jednog rezerviste te su u tu svrhu postavili svoje naoružane ljude na ulaz u garnizon, koji bi vršili pregled svih koji su ondje ulazili. Također su im dali do znanja da će most dići u zrak, ukoliko bi ga netko nasilnim putem pokušao prijeći. Svjedok je naveo da je to vrijeme zapovjednik garnizona bio Janko Radmanović, o kojemu se pozitivno izjasnio rekavši kako je isti postupio kao vojnik – naime, on nije mogao protivno volji svoga pretpostavljenoga sam odlučiti o predaji vojarne, no kada je vidio da Ratno predsjedništvo neće odustati od svoga ultimatum, zatražio je dozvolu za predaju i tada je smijenjen. Imenovani im je omogućio pregled oružja i municije u Bukovlju, te mu je posebno zahvalan što u predmetnom sukobu nitko od građana nije smrtno stradao.

U jednom trenutku prije samoga incidenta zapovjednik Radmanović je nekoliko vojnih osoba postavio na raskrižje Vukovarske i Ulice kralja Petra Krešimira, te je Ratno predsjedništvo tada zatražilo da ih sklone otamo kako ne bi došlo do nepotrebnog incidenta, odnosno kako isti ne bi bili ubijeni. Nakon toga događaja odlučili su se na prisilni ulazak u garnizon. Misli da je tada u vojarni bilo oko 120 mlađih vojnika inženjerijskog roda.

U nedjelju 15. rujna Ratno predsjedništvo je dobilo od garnizona ultimatum zahtijevajući da im se iznova uključe električna energija, voda i sve ono što im je prethodno uskraćeno po naredbi

predsjednika Republike. Međutim, oni su njima odgovorili svojim ultimatumom zahtijevajući da se do 19,00 sati predaju. Nakon toga garnizonu se još jednom putem megafona obratio Mesud Šabanović pa kako u roku od 15 minuta iz garnizona nije bilo nikakvog odgovora, počela je pucnjava. Na samom početku pucnjave svjedok se nalazio u Bukovlju, gdje je bilo veliko skladište oružja, nazočan predaji desetine koja je čuvala skladište. S njim je tada bio i Frano Piplović. U Bukovlju se čulo pucanje iz smjera grada. Po gradu su iz vojarne pucali iz svog oružja kojeg su imali pa tako i iz topova, vjerojatno iz ZIS-eva 76 mm. Međutim, svjedok je napomenuo da on nije ulazio u garnizon nakon osvajanja, tako da se o tome ne može detaljnije izjasniti. Poznato mu je da je u ponedjeljak nakon kritičnog događaja Radmanović tražio od generala tuzlanskog korpusa Save Jankovića dopuštenje za predaju garnizona, no tada je smijenjen i za zapovjenika garnizona je postavljen Radisav Stojanović. Njega je svjedok upoznao prigodom odlaska do skladišta oružja u Bukovlje i nije mu se svidio. Za Radmanovićevu smjenu saznali su tek nakon predaje od strane Stojanovića u ponedjeljak oko 18,00 sati, a do same smjene je navodno došlo toga dana ujutro oko 09,00 sati.

Svjedok je iskazao da u tijeku toga sukoba, koji je trajao 23 sata, nije bilo borbenih djelovanja s bosanske strane, no da nije u to potpuno siguran.

Svjedok je, kao gradonačelnik, nakon sukoba obišao grad kojom prilikom je uočio razna oštećenja imovine. Na parkiralištu Skupštine Općine izgorjeli su gotovo svi automobili, a u jednom su neboderu gorjeli jedan ili dva stana.

Poznato mu je da je Ivo Petrić u kritično vrijeme bio član Kriznoga štaba u funkciji sekretara obrane Općine Slavonski Brod, no ne zna ništa o tome je li imenovan u to vrijeme, kao vojna osoba, odlazio s Radisavom Stojanovićem na područje Bosanskog Broda.

U nastavku dokaznog postupka **pročitani su:**

- Zapisnik o uviđaju sačinjen 17. rujna 1991. godine,
- Prijedlog za deblokiranje objekata komande garnizona Slavonski Brod od 15. rujna 1991. godine,
- Dopis Kriznog štaba SO Slavonski Brod od 15. rujna 1991. godine,
- Izvod iz straže dnevnika u Bukovlju,
- Fotoelaborat broj KU 707/91.,
- fotokopija natpisa u Brodskom listu,
- plan grada,
- Zapisnik o izvidu štete na objektima u Gupčevoj ulici sačinjen 18. rujna 1991. godine,
- Pregled nastalih ratnih šteta u razdoblju od 15./16. rujna do 15. studenoga 1991. godine,
- Dopis komisije za procjenu ratne štete od 29. rujna 1993. godine, i
- Dopis Okružnog suda od 29. rujna 1993. godine sa Dopisom Medicinskog centra od 12. listopada 1993. godine.

Predsjednica Vijeća konstatirala je da su stranke suglasne s čitanjem iskaza svjedoka ispitanih u prethodnom tijeku postupka te da će Vijeće naknadno odlučiti o potrebi provođenja balističkog vještačenja.

Na iduće ročište, određeno za **24. svibnja 2011. godine u 09,00 sati**, pozvat će se kao svjedok Ivo Petrić, nakon što se utvrdi njegova adresa.

24. svibnja 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Predstavnici Centra za mir, nenasilje i ljudska prava nisu nazočili gl.raspravi, a izvještaj je sačinjen na temelju poslanog zapisnika.

Svjedok IVO PETRIĆ

Nakon što je vijeće rješenjem naložilo da se pročita zapisnik od 25. listopada 1993., svjedok se suglasio da je riječ o njegovoj izjavi, te je iskaz nadopunjen odgovaranjem na upite branitelja.

Svjedok je naveo da je prije Janka Radmanovića zapovjednik vojarne bio Momir Zec, koji je prebjegao u Bosnu i postao oficirom u vojsci Republike Srpske.

Vojarna u Slavonskom Brodu je, iako je pripadala inženjerijskoj formaciji, posjedovala minobacače 120mm, te dva skladišta od kojeg je jedno bilo isključivo za minsko eksplozivna sredstva, a radilo se o velikim količinama naoružanja.

Naveo je da je borbeno djelovanje iz Bosne bilo usklađeno s onim iz vojarne, te da su se koristili minobacačima i preletom borbenih zrakoplova.

S okrivljenikom Jankom Radmanovićem morao je surađivati. Smatra da je okr. Radmanović bio profesionalac. Jednom je prigodom s njim popio kavu u vojarni. Tada je iskoristio priliku da ustanovi vrstu i količinu naoružanja koje posjeduju. Tu je zamijetio kakvo je psihološko djelovanje na mladu vojsku imao njegov dolazak u vojarnu.

U nastavku ispitivanja svjedok je naveo da nije izdao zapovijed da se vojarna zaposjedne na silu, u smislu nekog roka, te da HV koja je držala vojarnu u okruženju nije posjedovala streljivo kojim bi mogli prouzročiti štetu na vojarni niti gradu, ali isto tako niti izvršiti silovit napad, već je sve bilo stvar prezentacije kako bi se stvorio psihološki efekt u vojnika i časnika vojarne radi što skorije predaje.

Na upit o naoružanju HV, svjedok je objasnio količinu i vrstu naoružanja koje su posjedovali, ali ponovno iskazujući kako za većinu nnaoružanja nisu imali odgovarajuće streljivo, pa su se služili obmanama prema vojnicima JNA, kako bi zaposjeli skladišta oko Slavonskog Broda i samu vojarnu.

O okrivljeniku Radisavu Stojanoviću nema neka saznanja, osim što ga je vidio par puta. Poznato mu je da je smijenio Janka Radmanovića.

Dokazni postupak nastavljen je **pregledom video zapisa** koji je snimljen povodom predmetnih događaja, te uvidom u podnesak Janka Radmanovića.

Stranke i sudionici postupka suglasili su se oko **čitanja iskaza** 116 svjedoka koji su svoje iskaze dali na prijašnje zapisnike, **zapisnika o ispitivanju** J.Radmanovića i R.Stojanovića danih 19. rujna i 7. listopada 1991., te **nalaza s mišljenjem** vještaka dr. Željka Banošića

Vijeće je kao nevažan **odbilo** prijedlog branitelja I. i II. okrivljenog za provođenje balističkog vještačenja s obzirom na do sada provedene dokaze i utvrđene činjenice.

Vijeće je rješenjem zakazalo novo ročište za glavnu raspravu za dan **01. lipnja 2011. godine, u 9.00 sati.**

1. lipnja 2011. godine – govori stranaka

Postupak su pratili: Veselinka Kastratović i Miren Špek iz Centra za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka, Nebojša Paunović iz Ureda OEES-a u Zagrebu

Zamjenik ŽDO iz Slavonskog Broda rekao je da je tijekom dokaznog postupka utvrđeno da su oba optuženika počinili kazneno djelo koje im se optužnicom stavlja na teret. Predložio je da ih Sud proglasi krivima i kazni po zakonu. Napomenuo je da se radi o jednom od najtežih kaznenih djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava.

Braniteljica osuđenika Janka Radmanovića je rekla da smatra da u dokaznom postupku nije dokazano da bi optuženik počinio kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret. Analizirala je iskaz saslušanih svjedoka rekavši da se iz iskaza Joze Metera i Frane Piplovića zaključuje da je njezin optuženik zagovarao mirno rješavanje, da je o tome kontaktirao sa nadležnima u Gradu Slavenskom Brodu. Rekla je da su ga opisivali kao vojnika profesionalca, humanog čovjeka, koji je sudjelovao sa svojim vojnicima u radovima na izgradnji pojedinih objekata u Slavenskom Brodu. Optuženik je volio grad u kome je živio sa članovima svoje obitelji. S odmakom vremena i danas se za optuženika može reći da je dobar otac dvoje fakultetski obrazovane djece.

Braniteljica je rekla da se iz izvedenih dokaza tijekom obnovljenog postupka ne može zaključiti da bi Janko Radmanović naredio da se izvrši napad bez izbora cilja što je imalo za posljedicu ozljede civila i razaranja i nastanak štete velikih razmjena na nekretninama. Rekla je da njezin branjenik nije naredio napad, nema pouzdanog dokaza da bi on tražio potporu od svojih pretpostavljenih (komande u Tuzli), stoga nema dokaza o nekom usklađenom djelovanju. Braniteljica smatra da je njezin branjenik postupao u skladu s pravilima vojne struke, u pregovorima je zagovarao mirno rješenje, a kada je došlo do oružanog sukoba iz vojarnje se pucalo tek kada su se hrvatske oružane snage približile ogradi vojarnje. Rekla je da je njezin branjenik tražio od pretpostavljenih dozvolu za predaju, no u tome je bio onemogućen, a nakon toga i smijenjen. Stoga nije mogao utjecati na daljnji slijed događanja. Iz toga proizlazi odgovornost opt. Radisava Stojanovića. Njezin branjenik bio je zapovjednik svega deset sati i u to se vrijeme, kako slijedi iz dokaznog postupka, nije dogodilo ono što mu se optužnicom stavlja na teret. Odbijen je prijedlog obrane da se provede balističko vještačenje, koje bi riješilo dilemu oko minobacačke vatre i smjera iz koga je dolazila. Posebno je ukazala na iskaz svjedoka Ive Petrića i sam pogodak na zgradi tadašnje Skupštine općine Slavenski Brod, a današnje zgrade Županije. Navedeni svjedok iskazao je dilemu odakle je projektil došao, iz vojarnje ili s područja Bosne.

Predložila je da Sud njezina branjenika oslobodi od odgovornosti.

Branitelj osuđenika Radisava Stojanovića rekao je da se pridružuje govoru braniteljice osuđenika Janka Radmanovića, smatra da nije dokazana krivnja niti jednog optuženika. Rekao je da se iz izvedenih dokaza vidi da je njegov branjenik vojarnom u Slavenskom Brodu zapovijedao deset sati. Za to vrijeme vojarna je bila u okruženju, bila je izložena kružnom napadu HV. Iz pregledane snimke (na prošlom ročištu) nisu vidljivi rovovi u blizini vojarnje koji su kopani za sklanjanje vojnika, a o čemu su u svojim iskazima svjedočili svjedoci Ivo Petrić i Frano Piplović. Rekao je da je vojarna smještena u centru Slavenskog Broda, da se oko nje nalaze civilni objekti i da se HV služila tim objektima u napadu na vojarnu. Stoga su ti objekti prestali biti civilni. Na taj način mogu se objasniti oštećenja koja su nastala u krugu vojarnje.

Branitelj je rekao da njegov branjenik ima zapovijed da se ne smije predati, raspolagao je sa oko 120 vojnika i naoružanjem. Pripadnici bivše JNA su bili na položajima, svaki vojnik je imao svoju zonu djelovanja. Vojarni je bila isključena voda i struja, dat im je ultimatum da se predaju. Rekao je da je činjenica da su bili izloženi napadu, da su se samo branili. Ne radi se o napadu na način kako je to opisano u optužnici. Stoga nije došlo niti do povreda odredaba međunarodnog prava.

Branitelj je rekao da HV nije poštovala konvencije o ratovanju i nisu poduzete u tom smislu dužne mjere opreza s obzirom na činjenicu da se vojarna nalazi u centru grada. Nije zaštićena pokretna imovina, nije upozoreno civilno stanovništvo, a što bi značilo i manju štetu. Branitelj smatra da se iz dokaznog postupka, iskaza saslušanih svjedoka, ne može zaključiti da su oba osuđenika poduzeli napadačke aktivnosti. Rekao je da oba osuđenika nisu izdavali zapovijedi.

Što se tiče napada iz Bosne radilo se o uporabi teškog topničkog oruđa, minobacača 120 mm, ispaljenih od strane Tuzlanskog korpusa bivše JNA. Postrojbe toga Korpusa nisu bile u zoni zapovijedanja dvojice osuđenika. Branitelj smatra da se iz dokaznog postupka ne može zaključiti da su osuđenici mogli utjecati na tijek događanja, da nema dokaza da su tražili pomoć, a što ne bi imalo niti svrhe jer su se nalazili u potpunom okruženju.

Branitelj je rekao da je ostvario pismeni kontakt sa svojim branjenikom, koji se pridružio navodima osuđenika Janka Radmanovića. Branitelj je predložio da Sud potpuno oslobodi od optužbe oba osuđenika, odnosno u suprotnom da je pravomoćno izrečena kazna prestroga i stoga treba izreći blažu kaznu.

Predsjednica Vijeća objavila je da je **glavna rasprava zaključena**.

Objava presude je određena za danas (1. lipnja 2011. godine) u 13,30 sati.